Μέσα σὲ τέτοια θύελλα, τοῦ νὰ μὲ ἀντιληφθῆτε! Ἐγὼ ὅμως ἄκουσα τὰ λόγια ποὺ εἴπατε πρὸ ὀλίγου: Πέντε χρόνια εὐτυχίας!... Νομίζετε, λοιπόν, ὅτι πέντε χρόνια σᾶς ἀρκοῦν;

— Μάλιστα, κύριε!... ἀπάντησε δειλὰ ὁ Ρικόρντι. Πιστέψτε με ὅμως, ὅτι δὲν ἐφανταζόμουνα ποτέ, ὅτι τέτοια πράγματα μποροῦσαν νὰ συμβοῦν στὴν ἐποχή μας!...

Καὶ λέγοντας τὰ λόγια αὐτά, ὁ δυστυχισμένος ζωγράφος ἔννοιωθε ἕναν κρύο ἱδρῶτα νὰ περιλοῦῃ τὸ κορμί του. Ἦταν πειὰ βέβαιος, πὼς ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Διάβολος, τοῦ ὁποίου τὴν προστασία εἶχε ἐπικαλεστεῖ λίγες στιγμὲς προτήτερα.

— Θὰ ξαναμιλήσωμε γι' αὐτὸ ὕστερ' ἀπὸ πέντε χρόνια!... εἶπε τότε ὁ ἄγνωστος. Σήμερα εἶνε 15 Σεπτεμβρίου καὶ ὀχτὼ ἡ ὥρα τὸ βράδυ. Ὕστερ' ἀπὸ πέντε χρόνια, τὴν ἴδια ἡμέρα καὶ τὴν ἴδια ὥρα, θἄρθω πάλι νὰ σᾶς συναντήσω! Ἔννοια σας καὶ ξέρω ποῦ θὰ σᾶς βρῶ. Πρὸς τὸ παρόν, παρτε μερικὰ χρήματα γιὰ νὰ μπορέσετε ν' ἀρχίσετε μιὰ νέα ζωὴ καὶ νὰ ξεφύγετε ἀπὸ τὶς σημερινὲς στενοχώρες σας!...

Ἔβγαλε τότε ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ σακκακιοῦ του ἕνα πορτοφόλι κατάμαυρο, σὰν τὰ ροῦχα του, καὶ τοῦδωσε τοῦ ζωγράφου.

Ὁ Ρικόρντι τὸ πῆρε, τὸ ἄνοιξε καὶ εἶδε κατάπληκτος ὅτι ἦταν γεμᾶτο χαρτονομίσματα. Ἕνας στεναγμὸς ἀνακουφίσεως ξέφυγε ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Μὲ τρεμάμενα χέρια, ἔβγαλε τὰ χαρτονομίσματα κι' ἄρχισε νὰ τὰ μετράῃ. Ὕστερα γύρισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἀγνώστου. Ἀλλοίμονο ὅμως! Ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος μὲ τὴ χλωμὴ ὄψι, τὰ σπιθοβόλα μάτια καὶ τὰ κατάμαυρα ροῦχα εἶχε ἐξαφανιστεῖ!...

* * *

Ἔπειτ' ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ Γεράρδος Ρικόρντι ξαναγύρισε στὴ Ρώμη, ὅπου βρισκόταν τὸ ἀτελιέ του πάνω στὴ σοφίτα ἑνὸς φτωχικοῦ σπιτιοῦ. Τὸ ἴδιο ἀπόγευμα πῆγε κι' ἐπεσκέφθη τὸν ἔμπορο τῶν εἰκόνων του, ὁ ὁποῖος μόλις ἀντίκρυσε τὸν νεαρὸ ζωγράφο, τὸν ἀγκάλιασε ἐνθουσιασμένος καὶ τοῦ εἶπε γεμᾶτος χαρά:

— Τὰ συγχαρητήριά μου, ἀγαπητέ μου φίλε!... Ἤρθε, ἐπιτέλους, ἡ μέρα ποὺ ἀρχίζει ὁ κόσμος κι' ἐκτιμᾶει τὰ ἔργα σας! Τὰ ξεπούλησα ὅλα! Καὶ μὲ τιμὲς μάλιστα πολὺ ἱκανοποιητικές!...

Ὁ Ρικόρντι τὸν ἄκουγε ἀποσβολωμένος.

— Πέντε χιλιάδες λιρέττες τὸ καθένα!... ἐξακολούθησε ὁ ἔμπορος. Τί ἐπιτυχία ἦταν αὐτή!... Ἤρθε προχθὲς ἕνας κύριος, διάλεξε τοὺς πίνακάς σας, κάποιο εἴκοσι κομμάτια, καὶ μοῦ τοὺς πλήρωσε χωρὶς παζαρέματα. Ὁρίστε τὰ χρήματά σας!... Στεῖλτε μου γρήγορα, κύριε Ρικόρντι, κι' ἄλλες εἰκόνες σας, πολλές... πολλές!...

— Πῶς ἦταν αὐτὸς ὁ κύριος ποὺ ἀγόρασε τὰ ἔργα μου; ρώτησε ὁ ζωγράφος.

— Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος ψηλὸς κι' ἀδύνατος, μὲ μαῦρα ροῦχα. Τὸ πρόσωπό του ἦταν χλωμὸ καὶ τὰ μάτια του ἔλαμπαν παράξενα. Φαινόταν γιὰ πολὺ πλούσιος κύριος!...

Ἦταν, λοιπόν, ἀλήθεια; Εἶχαν ἀρχίσει πραγματικὰ τὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας του. Σὰν ὄραμα πέρασε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Ρικόρντι, ἡ συνάντησί του μὲ τὸν ἄγνωστο ἐκεῖνο πάνω στὸ βράχο τῆς ἀκρογιαλιᾶς, κι' ἕνα ρῖγος ἀπλώθηκε στὸ κορμί του... Ὡστόσο, ἐπανέκτησε τὴν ψυχική του ἡρεμία κι' εἶπε στὸν ἔμπορο:

— Ὅταν ἔχει κανεὶς ταλέντο, ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ πλουτίσῃ καὶ θὰ δοξαστῆ! Τώρα ποὺ ἄρχισα νὰ γίνωμαι γνωστός, θὰ τραβήξω μπροστά!...

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ὁ ζωγράφος Ρικόρντι ἐγκατέστησε τὸ ἀτελιέ του σὲ καλύτερο σπίτι καὶ σὲ καλύτερη συνοικία.

Πέρασαν κάμποσοι μῆνες. Ἕνα καλοκαιρινὸ βράδυ ὁ νεαρὸς ζωγράφος ἐπῆγε στὸ σπίτι τῆς ἀγαπημένης του Στέλλας. Ἦταν τώρα ντυμένος κομψά, στὴν τσέπη του εἶχε ἄφθονα χρήματα κι' ἐβάδιζε περήφανα. Ὅταν παρουσιάστηκε στὸν πατέρα τῆς νέας κι' ἐζήτησε νὰ παντρευτῆ τὴν κόρη του, ἐκεῖνος τοῦ ἀπάντησε χλευαστικά:

— Μά, ἐπιτέλους, κύριε, μοῦ γινήκατε πολὺ ὀχλοῦρος. Σᾶς εἶπα κι' ἄλλοτε ὅτι δὲν ἐννοῶ νὰ δώσω τὴν κόρη μου σ' ἕναν ἄσημο καὶ ἀπένταρο καλλιτέχνη!... Ἀφῆστε με πειὰ ἥσυχο!...

Ὅταν ὅμως ὁ Ρικόρντι τὸν διεβεβαίωσε ὅτι εἶχε γίνει πειὰ διάσημος καὶ πλούσιος, ὁ πατέρας τῆς Στέλλας δὲν ἐδίστασε νὰ δώσῃ τὴ συγκατάθεσί του. Ὕστερ' ἀπὸ ἕνα μῆνα, γινόντουσαν οἱ γάμοι των.

Ὅσο ὁ καιρὸς περνοῦσε, τόσο πιὸ πολὺ φημίζοταν τ' ὄνομα τοῦ Ρικόρντι καὶ γινόταν πλουσιώτερος. Τὰ ἔργα του γινόντουσαν ἀνάρπαστα καὶ τὸ ταλέντο του συγκρινόταν μὲ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ τοῦ Ντὰ Βίντσι.

Ἦταν τώρα πολὺ εὐτυχισμένος. Μελαγχολοῦσε μονάχα ὅταν ἀναλογιζόταν ὅτι ἡ εὐτυχία του ἐκείνη ἦταν πρόσκαιρη καὶ πὼς δὲν θὰ διαρκοῦσε περισσότερο ἀπὸ πέντε χρόνια!...

* * *

... Πέρασαν τὰ πέντε χρόνια κι' ἔφτασε, τέλος, ἡ μοιραία ἡμέρα 15 Σεπτεμβρίου. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ἡ Στέλλα ἔπρεπε νὰ παρευρεθῆ σὲ κάποια φιλική ἑσπερίδα. Ὁ Γεράρδος ἀρνήθηκε νὰ τὴ συνοδεύσῃ καὶ τὴν ἄφησέ νὰ πάῃ μόνη της. Συλλογίστηκε ὁ δυστυχὴς μὲ πικρία πὼς ἦταν προτιμότερο ν' ἀπουσιάζῃ ἡ ἀγαπημένη του γυναικοῦλα κατὰ τὴν ὥρα τῆς τραγικῆς λύσεως.

Τὸ ρολόϊ τοῦ μεγάρου ἐσήμανε σὲ λίγο ἑφτὰ φορές.

Ὁ Γεράρδος ἀποσύρθηκε στὸ ἀτελιέ του κι' ἀφοῦ ἄναψε ὅλα τὰ φῶτα, ξαπλώθηκε σὲ μιὰ πολυθρόνα καὶ περίμενε.

Ὅλα τὰ ἔργα ποὺ τοῦ εἶχαν παραγγείλει ἦσαν μπροστὰ στὰ μάτια του τελειωμένα. Ἔπειτα σκέφτηκε τοὺς περασμένους θριάμβους του καὶ τὸ μοιραῖο τέλος ποὺ τὸν περίμενε ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ ὥρα.

Τί θόρυβος τὴν ἄλλη μέρα στὸν τύπο γιὰ τὴν ἐξαφάνισί του! Τί ἀνέλπιστο καὶ τρομερὸ χτύπημα γιὰ τὴν πολυαγαπημένη του Στέλλα καὶ τὸ λατρεμένο ἀγοράκι του!...

Ἔξαφνα, ὁ ἄγνωστος κίνδυνος ποὺ τὸν ἀπειλοῦσε, τὸν ἔκαμε νὰ ριγήσῃ ὁλόκληρος. Ἤθελε νὰ ζητήσῃ βοήθεια, νὰ φωνάξῃ πολὺ δυνατά, νὰ κρυφτῆ κάπου γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ μοιραῖο ποὺ τὸν περίμενε, ἀλλὰ τί θὰ κέρδιζε; Ἀκόμα βούϊζαν στ' αὐτιά του, τὰ λόγια τοῦ ἀγνώστου, ποὺ τοῦ τὰ εἶχε τονίσει τόσο ἀπειλητικὰ πρὸ πέντε χρόνων: «Ἔννοια σας καὶ ξέρω ποῦ θὰ σᾶς βρῶ!...».

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ διηγήματος Τζιοβάννι Βέργκα

Ὅταν τὸ ρολόϊ σήμανε ὀχτὼ ὧρες, ἄνοιξε ξαφνικὰ ἡ πόρτα τοῦ ἀτελιὲ καὶ παρουσιάστηκε μπροστὰ στὸν κατάπληκτο ζωγράφο, ὁ ἴδιος ἄγνωστος, ὁ ψηλὸς κι' ἀδύνατος, μὲ τὸ χλωμὸ πρόσωπο, μὲ τὰ μαῦρα λαμπερὰ μάτια καὶ μὲ τὰ μαῦρα ροῦχα.

Βλέποντάς τον ὁ Ρικόρντι, ρίγησε ὁλόκληρος ἀπὸ τὸν τρόμο του.

— Τὰ πέντε χρόνια—ἄρχισε νὰ τοῦ λέῃ ὁ ἄγνωστος—ἐπέρασαν καὶ πραγματοποιήσατε ἐντελῶς τὶς προβλέψεις μου. Δὲν σᾶς τὸ κρύβω, ὅτι εἶμαι ὑπερήφανος γιὰ σᾶς!.. Τώρα ἤρθα γιὰ νά...

— Τὰ λόγια εἶνε περιττὰ—τὸν διέκοψε περίλυπος ὁ ζωγράφος. Σᾶς ἐζήτησα πέντε χρόνια εὐτυχίας. Μοῦ τὰ δώσατε! Σᾶς ὑποσχέθηκα τὴν ψυχή μου. Εἶνε στὴ διάθεσί σας!...

Ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτὰ ὁ ἄγνωστος καὶ βλέποντας τὴν ταραχὴ τοῦ ζωγράφου, τοῦ εἶπε γιὰ νὰ τὸν καθησυχάσῃ:

— Δὲν ἤρθα, φίλε μου, ἀπόψε ἐδῶ γιὰ νὰ σᾶς πάρω τὴν ψυχή σας, ἀλλὰ γιὰ νὰ σᾶς ἐκφράσω τὸ θαυμασμό μου. Καὶ πρῶτα-πρῶτα ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς συστηθῶ: Ὀνομάζομαι Ραφαέλο Μπελλάρτε. Ἐδῶ καὶ πέντε χρόνια, ἴσως καὶ πιὸ πολὺ ἀκόμα, εἶχα γνωρίσει σὲ μιὰ φιλικὴ συγκέντρωσι τὴ σινιορίνα Στέλλα Βεράνο. Τὴ συμπάθησα ὑπερβολικά, τὴν ἀγάτησα παράφορα καὶ δὲν ἐδίστασα, ὅταν βρῆκα τὴν κατάλληλη εὐκαιρία, νὰ τῆς ἐξομολογηθῶ τὸ φλογερὸ πάθος ποὺ πλημμύριζε τὴν καρδιά μου...

»Ἀλλοίμονο ὅμως!... Ἡ καρδιὰ τῆς Στέλλας ἀνῆκε σὲ σᾶς! Μοῦ τὰ ἀτεκάλυψε τότε ὅλα, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν αἰτία ποὺ δὲν δεχόταν ὁ πατέρας της νὰ τὴν παντρευθῆτε. Μοῦ εἶπε πὼς θὰ ἦταν δυστυχισμένη ἂν δὲν σᾶς ἔκανε δικό της καὶ πὼς δὲν μποροῦσε ν' ἀγαπήσῃ κανέναν ἄλλο ἄνθρωπο στὸν κόσμο. Ἡ ἀπελπισία της θὰ τὴν ἀνάγκαζε στὸ τέλος νὰ κλειστῆ σὲ κανένα μοναστῆρι...

»Ὅταν ἔμαθα ἀπὸ τὴν ἴδια πὼς βρισκόσαστε στὸ Κάπρι, κίνησα κι' ἤρθα νὰ σᾶς συναντήσω. Παρακολούθησα τότε τὰ ἔργα σας, τὰ ὁποῖα, σὰν φιλότεχνος ποὺ εἶμαι, μοῦ προκάλεσαν τὸ θαυμασμό. Ἠθέλησα, λοιπόν, τότε νὰ σᾶς ἐνισχύσω καὶ νὰ ἐνθαρρύνω τὴ μεγαλοφυΐα σας. Σᾶς ἔδωσα τότε λίγα χρήματα, γιὰ νὰ μπορέσετε νὰ προχωρῆστε περήφανα στὰ πρῶτα σας βήματα. Γυρίζοντας στὴ Ρώμη, πῆγα στὸν ἔμπορο τῶν εἰκόνων σας κι' ἀγόρασα μονομᾶς ὅλα σας τὰ ἔργα. Παρεκίνησα ἔπειτα κι' ἄλλους φιλοτέχνους ν' ἀγοράσουν. Διέδωσα παντοῦ τὴ φήμη τῶν ἔργων σας καὶ τὸ μεγάλο σας ταλέντο, ὥς ὅτου ἐξασφαλίσατε τὴ δόξα, τὸν πλοῦτο...

— Τὴν εὐτυχία!... συμπλήρωσε ὁ Γεράρδος κ' ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ εὐεργέτου του...

GIOVANNI VERGA

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

Ἡ κηλίδες τῶν μαρμάρων καθαρίζονται εὐκολώτατα μὲ μιὰ ἀλοιφή, καμωμένη ἀπὸ σκόνη μαγνησίας καὶ βενζίνη. Ἀλείφετε πρῶτα μὲ πετρέλαιο τὶς κηλῖδες τῶν μαρμάρων καὶ κατόπιν τὶς περνᾶτε μὲ τὴν παραπάνω ἀλοιφή. Ὕστερα ἀπὸ 24 ὧρες ξεπλένετε τὸ μάρμαρο μὲ σαπουνάδα, ὁπότε γίνεται καθαρότατο.